

1 Bet kas attiecas uz elku upuriem, mēs zinām, ka mums visiem ir atziņa.

Atziņa dara uzpūtīgus, bet mīlestība ceļ.

2 Ja kas domā ko atzinis, tas nav vēl tā atzinis, kā pienākas.

3 Bet, ja kas Dievu mīl, to Dievs ir atzinis.

4 Attiecībā uz elku upuru gaļas ēšanu mēs zinām, ka nav neviena elka pasaulē un ka nav cita Dieva kā viens vienīgs.

5 Lai gan ir tā saucamie dievi vai debesīs, vai zemes virsū - jo dievu un kungu ir daudz,

6 bet mums ir tik viens Dievs, Tēvs, no kura visas lietas un kurš ir mūsu ilgu mērķis; un tik viens Kungs, Jēzus Kristus, caur kuru visas lietas, arī mēs caur Viņu.

7 Bet ne visos ir atziņa. Bet daži, līdz šim vēl pieraduši pie elkiem, uzskata to, ko viņi ēd, par elku upuri, un tas apgāna viņu jau tā vājo sirdsapziņu.

8 Ēdiens mūs netuvinās Dievam; ne mēs esam sliktāki neēzdami, nedz labāki ēzdami.

9 Bet pielūkojiet, ka šī jūsu brīvība netop vājajiem par piedauzību.

10 Jo, ja kas redzēs tevi, kam ir atziņa, elku namā pie galda sēžam, vai tad sirdsapziņa nepamudinās to, kas ir vājš, piedalīties elku upuru mielastā?

11 Tavas atziņas dēļ pazūd tas, kas vājš ticībā, brālis, par kuru Kristus ir miris.

12 Bet, ja jūs tā pret brāļiem apgrēkojaties un ievainojat viņu sirdsapziņu, tad jūs grēkojat arī pret Kristu.

13 Tādēļ, ja ēdiens ir manam brālim par apgrēcību, tad es nemūžam gaļu neēdīšu, lai savu brāli neapgrēcīnātu.

1. Kor. 8,1-13

Mīļā draudze!

Cik ātri tas var notikt, ka tiek vaļā no viena ļaunuma un apmaina to pret citu. Piemēram, tas kas ar lielām mokām ir ticis vaļā no smēķēšanas, sāk ēst saldumus un vairs nevar ciest citus smēķētājus savā tuvumā. Vai paskatāties uz mūsdienu biznesmeņiem - cik daudzi no viņiem ir bijuši agrāk pārliecināti komunisti, bet tagad viņi ir visniknākie un nežēlīgākie kapitālisti, kuriem ātri iegūta peļņa iet pāri visam.

Arī apustulis Pāvils šodienas tekstā no savas 1. vēstules korintiešiem runā par šo parādību, ka tiek mainīta ārējā fasāde, bet iekšpusē paliek viss pa vecam. Viņa gadījumā lieta bija tāda, ka Pāvila mācība, ka ir tikai viens Dievs, un ka Kristus ir miris par visiem cilvēkiem, noveda pie tā, ka bijušie pagāni, kas tagad bija pievērsušies Kristum, bija sapratuši, ka elkdievība ir tukša padarīšana, ka tādi elki vispār nav dzīvi un ka no tiem nav jābaidās. Korinta bija toreizējās Grieķijas ekonomiskais centrs, ar divām lielām ostām, kur apgrozījās ļoti atšķirīgi cilvēki no visādām tautībām. Pilsēta bija pilna ar tempļiem dažādiem dieviem. Tempļi bija sabiedriskās dzīves centri, kur cilvēki upurēja, svinēja, pielūdza, kopā ēda, mīlējās ar tempļa prostitūtām.

Kristieši tagad no visa tā atteicās, un veidoja savas kopības. Tomēr starp viņiem nebija vienprātības, cik tālu ir jānorobežojas no pagānu kultiem. Piemēram, viena daļa uzskatīja, ka vispār nedrīkst ēst nekādu gaļu, jo gaļa, ko pārdeva tirgū, lielākoties bija atlikumi no upuriem tempļos. Viņi domāja, ka, ēdot šādu gaļu, viņi apgānīs sevi. Citi atkal domāja, ka var ēst jebko, jo tādi elki taču vispār neeksistē. Un tā kristiešu vidū izcēlās domstarpības un nesaprašanās. Kam bija taisnība? To Korintas kristieši jautāja Pāvilam, lai viņš tiem paskaidro, kā rīkoties.

Pāvils sāk ar dažām vispārīgām piezīmēm par atziņu kā tādu. Ja esam kaut ko sapratuši un iemācījušies kaut vai ticības lietās, tad tas ļoti ātri var novest pie augstprātības un pārākuma sajūtas. Pāvils saka, ka atziņa dara uzpūtīgus, pretstatā mīlestībai, kas ceļ, ļauj attīstīties un augt. Tāda veida atziņa ir nepilnīga, jo tā joprojām paliek saistīta ar mūsu veco ego – es ar to gribu spodrināt savu tēlu. Turpretī pilnīga atziņa

ir tā, ka es mīlu Dievu, kas mani ir atzinis. Tātad ne vairs es esmu centrā, bet Dievs, Viņa žēlastība. Viņš mani pazīst labāk, nekā es pats, jo mans skats uz sevi ir ierobežots, subjektīvs, es negribu atzīt savas vājās vietas.

Un tomēr Dievs mani mīl. Tikai to pieņemot, es varu Dievu mīlēt. No tā izriet, ka patiesa atziņa ir cieši saistīta ar mīlestību pret Dievu un tas savukārt noved pie pazemības attiecībā pret saviem līdzcilvēkiem.

Pāvils vēlreiz apstiprina, ka tādu elku vispār nav, un ka kristieši pielūdz vienu vienīgu Dievu, Tēvu, kas ir atklājies Jēzū Kristū. Mums šodien varbūt liekas, - kāda daļa mums ir ar elkiem, jo mēs taču vairs neesam pagāni. Tomēr padomāsim, vai tiešām tas ir tik vienkārši. Lutērs sacīja, ka mans dievs ir tur, kur ir mana sirds. Pēc šīs definīcijas sanāk, ka par elku var kļūt jebkas, kam es ar savu sirdi pieķeros, kas kļūst par manas dzīves centru, patiesā un vienīgā Dieva vietā. Kāpēc tad cilvēki agrāk gāja pielūgt elkus? Ko viņi tur meklēja, kad tiem upurēja? Tās bija pavisam cilvēcīgas lietas – drošība, veselība, piederības sajūta, atzinība, vara, veiksmē. Kur mēs šodien šīs lietas meklējam? Cik ātri arī kristieši maina savus uzskatus, kad nonāk krīzes situācijā, un uzreiz vairs nav nekādu problēmu, doties pie ekstrasensa un iesaistīties lietās, kas ir pretrunā ar mūsu ticību.

Tieši tad, kad iet grūti, atklājas mūsu patiesā ticība, un bieži vien izrādās, ka tā ir ticība naudai un varai, mūsdienu elkiem, kas mūsu sabiedrībā ir augstā cieņā. Pāvila laikā kristieši ļoti radikāli nostājās pret šiem elkiem, sava laika pielūgsmes objektiem. Mūsdienās mēs, kristieši, esam daudz vairāk saauguši kopā ar valdošo kultūru, ka paši vairs nemākam atšķirt, cik ļoti ar savu praktisko rīcību atbalstām struktūras un spēkus, kas verdzina cilvēkus, nevis atbrīvo. Par tādu lietu kā ienaidnieku mīlestību neviens nerunā.

Pāvils pats uzskata, ka ticība Jēzum Kristum mūs dara brīvus no meliem un elkiem. Tāpēc viņam arī nav iebildumu pret to, ka var būt gaļu. Tomēr jau pašā Jaunajā Derībā parādās atšķirīgi viedokļi. Apustuļu darbos 15. nodaļā ir teikts, lai kristieši sevi sargā ***“no apgānīšanās ar elkiem, no netiklības un no nožņaugtu dzīvnieku un asins baudīšanas.”*** Līdzīgi ir Jāņa atklāsmes grāmatā 2. nodaļā, kur Tiafīras draudzei tiek pārņemta elku upuru ēšana.

Neraugoties uz to, ka Pāvils novērtē kristiešu jauniegūto brīvību, viņš aiz visām šīm lietām saskata citu ļaunumu – ka tiek darīts pāri tiem, kam nav tik stipras pārliecības, ka no šīm lietām nekas slikts nevar nākt. Zinot to, ka viņam ir taisnība, viņš tomēr aicina tos kristiešus, kas ir droši savā pārliecībā, domāt par tiem, kas ir nedroši un bailīgi, un atteikties publiski būt gaļu. Pāri visām pareizām atziņām, mācībām un pārliecībām, Pāvilam svarīgāk ir attiecības draudzē, it īpaši ar tiem, kas nav tik stabili un stipri savā ticībā. Es domāju, tā ir viena lieta, ko arī mēs sev varam *likt aiz auss*, ka nav vienmēr jāpastāv par savu taisnību, ka ir situācijas, kur mīlestības vārdā ir jāatsakās no savām tiesībām. Mēs par to esam runājuši, piemēram, jautājumā, vai mēs lietojam alkoholu draudzes telpās, zinot, ka daudziem ir problēmas ar alkoholu.

Pāvils aicina pievērst uzmanību tam, vai mūsu rīcība nevar kaitēt mūsu līdzcilvēkiem un atsvešināt viņus no Kristus. Šodien, globalizācijas laikmetā, mēs vēl daudz lielākā mērā esam iesaistīti procesos, kas veicina netaisnību un ļaunumu. Mēs jau varam izlikties, ka mums ar to nav nekādas daļas. Tomēr tas neatbrīvo mūs no atbildības. Ja vēlamies dzīvot atbildīgu dzīvi, mums ir jāskatās, ko mēs ēdam, patērējam, kā mēs dzīvojam un kam mēs kalpojam. Kafija, tēja, šokolāde, apģērbs, gaļa, - visas šīs lietas jau nezaug lielveikalā, tām ir sava priekšvēsture, kas bieži vien ir saistīta ar verdzību, ar dabas piesārņošanu un cilvēku izmantošanu citās pasaules malās. Varbūt, ka tur Āfrikā vai Āzijā cieš kāds strādnieks, - kristietis, no tā, ka citā pasaules malā citi kristieši neliekas ne ziņas par viņa dzīves apstākļiem, bet bauda viņa darba augļus. Arī šeit Latvijā lēnām sāk parādīties tādi produkti, kas nāk no taisnīgas tirdzniecības, un tā ir iespēja arī mums atbalstīt tos, kas ir vājākā pozīcijā nekā mēs. Visam pamatā ir tas, ka, pēc Pāvila domām tikai kopā, mēs, kristieši, esam Kristus miesa. Ja mēs viens otram darām pāri, tad mēs darām pāri Kristum. Āmen!